

Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston kulttuuripoliittiseksi selonteoksi

Hyvinvointi- ja työllisyysjaosto 09.10.2024 § 15

273/00.04.00.01/2024

Opetus- ja kulttuuriministeriö on lähettänyt kuntiin lausuntopyynnön luonnoksesta valtioneuvoston kulttuuripoliittiseksi ohjelmaksi 2.9.2024. Lausunnot tulee toimittaa sähköisen lausuntopalvelun kautta viimeistään 14.10.2024.

Luonnos perustuu laajapohjaisessa työryhmässä tehtyyn valmisteluun. Valmistelussa on määritelty neljä pitkän aikavälin tavoitetta, jotka ulottuvat 2040-luvulle, sekä toimenpide-ehdotukset niiden saavuttamiseksi. Selonteossa tunnistetaan kulttuuripoliitiikan yhteys muihin politiikka-aloihin ja ehdotetaan yhteistä hallituskausien yli jatkuvaa poliittista linjaa kulttuurin asioiden edistämiseen. Ehdotettu kulttuuripoliitiikan visio jakautuu neljään tavoitteeseen: 1) kulttuuri on muutosvoima, 2) kulttuurin tekijät ja sisällöt avainasemassa, 3) kulttuuri on jokaisenoikeus, 4) kansainvälinen vaikuttavuus syntyy kulttuurista.

Kulttuuripoliittinen selonteko ulottuu vuoteen 2040, minkä vuoksi siinä on tärkeää korostaa kulttuurin arvoa itsessään sekä sen tuomia epäsuoria hyötyjä yhteiskunnalle. Selonteossa todetaan, että kuntien ja kaupunkien välillä on suuria eroja kulttuuripalveluissa – erityisesti kulttuurilaitokset nostavat suurempien kuntien ja kaupunkien valtiosuutta. Pienissä kunnissa korostuvat avustusten ja järjestökentän merkitys sekä kirjastojen, kansalaisopistojen sekä taiteen perusopetuksen tarjonta.

Kontiolahden näkökulmasta keskeisimpiä selonteon kohtia ovat kulttuuripoliitiikan pitkäjänteisyyden turvaaminen, yhteistyö ja kumppanuudet, kulttuurin HYTE-kertoimen painoarvo sekä kulttuurin toimintaympäristö ja saavutettavuus. Pienissä kunnissa julkiset resurssit eivät riitä tuottamaan monipuolisia kulttuuripalveluja kaikille, minkä vuoksi alueellinen verkostoituminen ja yhteistyö ovat elintärkeitä.

Kulttuuripoliittisessa selonteossa nostetaan esiin myös ikääntymisen vaikutus kulttuuripalvelujen käyttöön ja kysyntään. Tutkimusten mukaan kulttuuripalvelujen käyttö vähenee ikääntyessä erityisesti niillä, jotka kokevat terveytensä huonoksi. Kulttuuripalvelujen saavutettavuuteen tulisi kiinnittää erityistä huomiota tulevaisuudessa myös monimuotoisuuden lisääntyessä.

Kulttuuripoliittisen selonteon jalkauttamiseksi tehdään erillinen toimenpidesuunnitelma, jossa tulisi turvata myös kuntien resurssit kulttuuristen perusoikeuksien toteuttamiseksi ja ammattitaitoisen henkilöstön säilymiseksi.

Lausuntoa on valmisteltu yhdessä kulttuurituottaja Kristiina Isakssonin kanssa.

Lisätietoja: vapaa-aikapäällikkö Sari Jormanainen, p. 0500 180 800.

Hyvinvointi- ja työllisyyspäällikön ehdotus:

Hyvinvointi- ja työllisyysjaosto päättää antaa edellä olevan lausunnon luonnoksesta valtioneuvoston kulttuuripoliittiseksi selonteoksi.

Päätös:

Hyvinvointi- ja työllisyysjaosto päätti antaa edellä olevan lausunnon luonnoksesta valtioneuvoston kulttuuripoliittiseksi selonteoksi.